

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

PARDUBICKÝ KRAJ

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Muzejní animace ve Svitavách

Klíčová aktivita: Řemeslné a malířské techniky

Motto:

**„CO SLYŠÍM, TO ZAPOMENU, CO VIDÍM, TO SI PAMATUJI
A CO PROŽIJÍ, TOMU ROZUMÍM.“**

V loňském roce vyrostla na muzejní zahradě ve Svitavách nová budova připomínající staré řemeslné dílny. Prostory byly vybaveny mobiliářem a nářadím pro kováře, řezbáře, skláře a kameníka. V letošním roce začínají dílny navštěvovat žáci škol ze Svitav a okolí a za vedení odborníků přicházejí na chuť starým dobrým řemeslům.

Dílny na muzejní zahradě byly slavnostně otevřeny 22. 12. 2013

Stručný obsah projektu:

Hlavním cílem projektu je posílit klíčové kompetence žáků na základních a středních školách prostřednictvím muzeopedagogiky. Zdůvodnění projektu bylo založeno na analýze potřeb všech základních a středních škol sídlících ve Svitavách, školy písemně stvrdily zájem a počty zapojených žáků do aktivit.

Dílčí cíle projektu:

- rozvíjet tvůrčí potenciál a manuální dovednosti žáků
- rozvíjet zájem žáků o řemeslné obory,
- pěstovat zájem žáků o umění a estetiku.

MUZEOPEDAGOGIKA - je obor zkoumající všechny aspekty využívání muzeí a v nich uchovávaných sbírek pro výchovně-vzdělávací činnost, např. didaktické a metodické problémy, vytváření specializovaných expozic (dětská muzea, muzea pro mládež), přípravy zvláštních prohlídek pro školy, vyučovacích hodin a „dílenn“ probíhajících v muzeu apod.

Jedná se o komplexní strukturované programy, které jsou koncipovány pro skupiny žáků či studentů v prostorách muzea a galerie. Ve výuce jsou uplatňovány oboustranně vstřícnější metody a formy, inspirované zejména přístupy konstruktivní a zážitkové pedagogiky patřící mezi tzv. metody nepřímého výchovného působení. Jejich vzdělávací efekt je významně vyšší. Muzejní animace mají za cíl v první řadě neodrazovat od konkrétní výuky a také naučit mladé lidi umět z ní vytěžit maximum.

Zdůvodnění potřeby:

Svitavské muzeum je místo, kam se díky realizovaným programům směřují volnočasové aktivity mládeže různého věku. Je to tedy přirozený a funkční prostor pro vytváření podmínek, které umožňují rozvíjet duševní i manuální schopnosti mladých lidí.

V přípravné fázi projektu jsme ve spolupráci s pedagogy základních a středních škol ze Svitav identifikovali možné náměty muzeopedagogických aktivit v různých oborech. Následně jsme s podporou města realizovali průzkum zájmu škol o jednotlivé aktivity formou dotazníku, jehož cílem bylo vybrat nejatraktivnější témata a zjistit počty zapojených žáků. Nejvyšší zájem školy projevily o témata regionální historie, řemesel a umění.

Téma řemesel a umění řeší problém ztráty kontinuálního předávání manuálních schopností a dovedností zapříčiněné prudkým rozvojem techniky a orientace na technologie. Povědomí a vztah k řemeslům a schopnost pokračovat v tradici založené na jejich předávání se za období jediné generace téměř vytratily. Přitom tvorba nových hodnot, záchrana hodnot starých i samotná existence výtvarného umění je podmíněná dokonalou znalostí a schopností řemesla provozovat. Proto byla využita část zahrady muzea k vybudování řemeslné dílny, kde jsou atraktivní formou rozvíjeny řemeslné dovednosti žáků. S ohledem na místní tradice byla vybrána řemesla řezbářství, kovářství, kamenictví a sklářství.

Přínos projektu

Žáci budou rozvíjet praktické dovednosti v oblasti umění a řemesel:

- vyzkouší si řezbářství a naučí se pracovat s řezbářskými nástroji
- naučí se základům kovářství

- vyzkouší si základní sklářské techniky
- naučí se základy kamenického řemesla
- získají pozitivní vztah ke kultuře, výtvarnému umění a estetice

Popis aktivit:

K účasti v projektu jsou žáci motivováni nepřímo - prostřednictvím pedagogických pracovníků na školách. Pedagogy k nabídce muzeopedagogických aktivit motivujeme zejména kvalitou a atraktivitou programů.

Nabízíme programy, které školy neposkytují. Získání dovedností v uměleckých řemeslech řezbářství, kovářství, kamenictví a sklářství školy žákům nenabízejí, neboť se jedná o aktivity velmi náročné na prostory, vybavení a školy si nemohou dovolit najímat zkušené profesionály. Soustředěním řemeslných aktivit do vybudované dílny, kterou využívají žáci všech škol, nabízíme nákladově efektivní řešení rozvoje dovedností v uměleckých řemeslech s možností zapojit externí lektory - profesionály. Výběr řemesel byl zvolen i s přihlédnutím k možnosti zhotovovat předměty s využitím většiny

přírodních materiálů, což je dřevo, kámen, kov a sklo. Ostatní materiály jsou buď již na místních školách podchyceny (práce s hlínou - keramika), nebo k jejich zpracování je použitelné vybavení se zvolených oborů.

Inovativnost projektu spočívá zejména ve využití muzeopedagogiky jako metody práce se žáky. Důležité je zapojení profesionálních řemeslníků - umělců do výuky žáků základních a středních škol. Přidanou hodnotu projektu představuje soustředění finančně nákladných aktivit pro žáky z celého regionu do muzea a galerie, což je nákladově výrazně efektivnější řešení než realizace aktivit na jednotlivých školách. Zároveň je sdíleno pořízené vybavení čtyřmi řemesly, na které je projekt zaměřen, čímž dochází také k efektivnímu nakládání se zdroji.

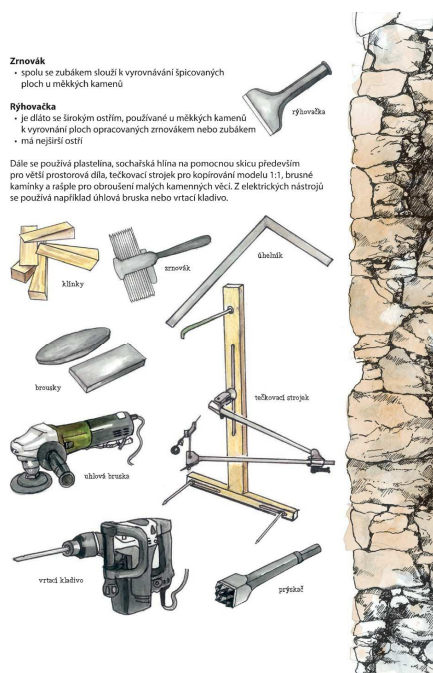
Předmětem aktivity je tvorba a realizace školních výukových programů pro široký okruh žáků. Žáci jsou seznámeni se základy daného oboru, pod vedením profesionálního lektora vyzkouší práci s materiálem, vyplní pracovní list a mají mít možnost diskuse s lektorem. Výukové programy řídí odborná koordinátorka, jako odborní pracovníci jsou zapojeni profesionální řemeslníci a umělci. Pro žáky se zájmem o hlubší poznání jednotlivých řemeslných oborů připravujeme Víkendové kurzy – workshopy, na kterých se podrobněji

seznámí s daným řemeslem a pod vedením odborníka se vyrobí jednoduchý výrobek.

Publikace Řemesla našich předků

Průvodcem a pomocníkem řemeslné výuky je vydaná publikace Řemesla našich předků. Je zpracována přitažlivou, jednoduchou, hravou formou, ale čtenáři v ní najdou vše podstatné. U každého řemesla se dozví důležité informace o materiálu, nástrojích na opracování, seznámí se s pracovními postupy vzniku drobných výrobků. V knize jsou u každého řemeslného oboru také odkazy na ukázky umění významných řemeslníků historie i dneška, a to nejen ve světě, ale i v okolí města Svitavy.

Ukázky učebnice a pracovních listů jednotlivých řemesel

Zpracovala: Mgr. Blanka Čuhelová